

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Complectens ea quæ ad Sacramenta & mores pertinent

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1659

VII. Qua ratione ignorantia sit causa peccata, vel ab illo excuset.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38979

SECTIO VII.

*Qua ratione ignorantia sit causa peccati, vel
ab illo excuset.*

UT quaestioni propositae satisfiat, supponimus ex com-
muni Theol. doctrina ignorantiam aliam esse juris,
liã facti. Ignorantia juris est, cum ignoratur legem vel con-
suetudinem, vim legis obtinentem aliquid precipere vel
prohibere: v. g. si quis nesciat legem Ecclesiasticam probi-
bere carniū comestionem die veneris. Ignorantia facti
est, cum ignoratur res aliqua particularis, quae precipere
vel prohibita est, & ex qua velut ex objecto dependet
actio aliqua moralis: v. g. si quis nesciat carnem esse quam
comedit, vel non advertat esse diem veneris: ut enim re-
monet H. Amb. qu. 6. disp. unic. art. 9. ea, quae de ignorantia
dicuntur, de inadvertentia quoque & oblivione intelligi
debent.

Rursus alia est ignorantia antecedens, alia concomi-
tans, alia subsequens. Ignorantia antecedens ea est, quae
nec directè nec indirectè voluntaria est; ideoque antec-
dens appellatur, quae omnem voluntatis actum antec-
dit: & eadem dicitur invincibilis & probabilis seu ius-
tè invincibilis, quando nulla diligentia vinci potuit: probi-
bilis verò seu injusta, quando etsi absolute loquendo
omni adhibita diligentia quae adhiberi potest vinci pot-
uit, non tamen debuit; quia nulla fuit obligatio adhiben-
di majorem diligentiam ea, quae adhibita est, cum qua
tamen superari non potuit; ideoque dicitur moraliter
vincibilis.

Ignorantia concomitans est, quando ignoratur ob-
jectum, quod tamen si sciretur, nihilominus ageretur, v. g.
quando quis existimans se occidere feram, inimicum occi-
dit, ita dispositus tamen, ut si inimicum esse cognovisset,
nihilominus occidisset.

Igro-

Ignorantia denique consequens ea est, quæ aliquo modo voluntaria est, & voluntatem directe vel indirecte consequitur; quæ etiam dicitur vincibilis, quia diligentia aliqua adhibita vinci potuit ac debuit, dividiturque in affectatam, & eam quæ affectata non est. Affectata est directe volita; v.g. cum quis expresse vult aliquid ignorare ut liberius peccet: ea verò quæ non est affectata, indirecte tantum volita est: v.g. quando quis refugit laborem alicuius studii, unde ignorantia rei alicuius sequitur. Hac distinctione supposita.

Dicendum 1. ignorantiam aliquando esse causam peccati. Id patet ex scriptura: Act. 3. *Nunc scio fratres, quia per ignorantiam fecistis*: 1. Timoth. 1. *Ignorans feci in incredulitate*. Quod etiam docet S. Thomas quæst. 76 art. 1. ubi docet non quamlibet ignorantiam esse causam peccati, sed illam tantummodo quæ vincibilis est, & nihilominus tollit notitiam aliquam, quæ si adesset, actum peccati prohiberet, iuxta quòd dixit Apostolus loquens de Iudæis, 1. Cor. 2. *Si cognovissent, nunquam Dominum gloria crucifixissent*.

Dicendum 2. ignorantiam vincibilem non solum esse causam peccati, sed etiam esse peccatum ratione negligentiae adiunctæ, qua quis negligit ea scire, quæ scire tenetur & potest. Ita S. Doctor art. 2. & constat ex scriptura: Psal. 24. *Delicta iuventutis mea, & ignorantias meas ne memineris*: & ex S. Aug lib. 1. de lib arb. cap. 19. *Non tibi imputatur ad culpam, quod inuitus ignoras; sed quod negligis querere, quod ignoras*.

Dicendum 3. ignorantiam antecedentem invincibilem tam iuris quam facti omnino à peccato excusare. Ita S. Thom. art. 3. & cum illo communiter omnes: & probatur 1. ex his Christi Domini verbis S. Io. 15. *Si non venissem, & eis locutus non fuisset peccatum non haberent: super quæ verba S. Aug tract. 89. in S. Ioan. dicit illos, Ad quos Christus non venit, & quibus non est locutus, excusationem habere; non de omni peccato suo, sed de peccato illo quo in Christum non crediderunt* Et S. Bern. Epist. 77. ad Hugonem de S. victore eadem Christi verba explicans, *si, inquit, locutus fuisset sed non eis, inobedientia culpam ignorantia excusaret.* Pro

Probatur 2. hac ratione : ignorantia illa à peccato excusat, quæ ab actione peccati quatenus talis est, tollit rationem voluntarij; peccatum enim nullum est quin sit voluntarium : atqui ignorantia antecedens tollit rationem voluntarij ab actione peccati, redditque illam simplicitè involuntariam, ut docet S. Thom. 1. 2. q. 5. a. 8. & cum illis Theologi omnes: ergo à peccato excusat.

Dicendum 4. ignorantiam concomitantem quando invincibilis est a peccato excusare. Ita Isamb. disp. unic. artic. 8. ad quæst. 76. & plures alii quos ibidem citat. Ratio est, quia ignorantia illa (ut docet S. Thom. cit. art. 8.) etiam non faciat actum involuntarium, facit tamen non voluntarium; & sic in ejusmodi actu non reperitur ratio voluntarij, sine qua peccatum nullum esse potest.

Dicendum 5. ignorantiam consequentem sive affectatam sive minime affectatam, nunquam excusare à peccato opus malum quod ex illa fit, quia scilicet non impedit quin tale opus sit voluntarium: hæc est tamen inter utramque differentia, quod ignorantia illa quæ non est affectata, minuit peccatum, quia minus voluntarium reddit; ea verò quæ est affectata, peccatum non minuit; sed potius auget, ut observat S. Doctor. q. 76. a. 4.

Quæres an possit esse ignorantia aliqua invincibilis iuris naturalis. Resp. 1. universalissima ipsius iuris naturalis principia à quovis homine adulto neque invincibiliter neque vincibiliter ignorari posse, cuiusmodi sunt hæc: *bonum esse faciendum: malum fugiendum: nemini iniuriam inferendam.* Ita S. Thom. q. 94. a. 6. sunt enim hæc universaliter & per se notæ humanarum actionum regulæ, unicuique hominum naturaliter insitæ: unde S. Aug. li. 2. de lib. arbit. 10. *Iuste, inquit, esse vivendum, propria suis quibusque esse videnda. &c. nonne fateberis esse verissimum? & tam mihi, quam tibi, atque omnibus id videntibus præsto esse communiter.*

Respondetur 2. iuris naturalis, quoad alia quædam principia minus universaliter, ignorantiam invincibilem esse posse in quibusdam hominibus etiam toto vitæ tempore: manifestum est enim multa esse juri naturali re-

pugnans
iam à d
esse igno
in ejus
cium ab
vendun
doctissi
ter se d
actu aliq
abeunt
gantibu
quosda
turalis

TR
Pri
nu
docet
num c
tiam sp
tuitur
ration
natio
nus ra
bonur
primi
eo sen
bus na
minui
nale p
nem se
quide
tur, pu
pugnans

pugnancia, quæ non solum ab indoctis & rudibus, sed etiam à doctis & ingenii acumine præcellentibus viris talia esse ignorantur: nam & Cassianus olim aliisque S. viri) ut in ejus collationibus habetur) existimaverunt mendacium aliquando esse licitum ad bonum aliquod promovendum aut malum impediendum: multiq[ue] nunc etiam doctissimi viri, & in Theologia versatissimi dissentiant inter se de re aliqua ad jus naturæ pertinente; y. g. de contractu aliquo, utrum sit usurarius aut aliàs injustus, necne; abeuntq[ue] in partes contradictoriè oppositas, aliis negantibus, aliis è contrario affirmantibus: unde sequitur quosdam illorum ignorantia aliqua invincibili juris naturalis laborare.

SECTIO VIII.

Quinam sint effectus peccati.

TRES præcipui communiter à Theologis numerantur. Primus est, quòd lædat hominis naturam ejusq[ue] bonum imminuat Ita S. Thom. art. 1 & 2. quæst. 85. ubi docet bonum naturæ in homine triplex esse: primum bonum consistit in ijs, quæ ad ipsius naturæ humanæ essentiam spectant; ut sunt principia quibus ipsa natura constituitur, & proprietates quæ ab illis oriuntur. ut sunt esse rationale, esse liberum, &c. Secundum bonum est inclinatio illa & propensio, quam homo ex natura sua, quatenus rationalis est, habet ad virtutem. Tertium denique bonum est donum originalis justitiæ, quod in persona primi hominis universæ humanæ naturæ collatum fuit; & eo sensu bonum ipsius naturæ vocatur. Ex his autem tribus naturæ bonis docet S. Doctor, primum nec tolli nec minui per illum peccatum; tertium per peccatum originale penitus ablatum fuisse; secundum verò, inclinationem scilicet illam naturæ humanæ ad virtutem, imminui quidem per peccatum, cum ejus actus virtuti opponatur, nunquam tamen penitus auferri.

Secun-